

5. TJEKLISTE OVER OPMÆRKSOMHEDSPUNKTER

Planlægning af den gode proces handler ikke kun om at udarbejde en færdig plan og derpå tro, at projektet kommer til at følge den fra a til z. Forudsætningerne for projektet kan ændre sig undervejs, og god procesplanlægning er derfor også at være bevidst om projektets risici og at lægge en "plan B" for, hvordan potentielle udfordringer håndteres, hvis de opstår.

Brug derfor tid på at udarbejde en liste over projektets opmærksomhedspunkter, dér hvor processen er særligt sårbar. Listen over projektets opmærksomhedsområder bruges til at udarbejde forslag til handlinger, der kan imødegå de alvorligste risici.

Opmærksomhedspunkter, som der bør lægges en "plan B" for, kunne f.eks. være:

Organisering og samarbejder

Projektgruppens robusthed / sårbarhed over for udskiftning eller reducere:

Består projektgruppen af få personer, eller er det få personer i projektgruppen, der trækker det største læs? Er der behov for at udvide gruppen eller fordele ansvar og engagement mere ligeligt?

Kompetencer og rådgivning: Har projektgruppen de kompetencer og den viden, der skal til for at gennemføre de forskellige opgaver i processen? I hvilke faser er det nødvendigt at få rådgivning eller anden hjælp udefra? Er det muligt at få etableret et netværk af relevante videnspersoner tidligt i processen?

Motivation og fastholdelse af frivillige: Er der risiko for, at de frivillige mister gejsten, f.eks. fordi projektet strækker sig over længere tid, og der er få delresultater at fejre undervejs? Er der behov for at speede processen op, genbesøge visionen eller sørge for, at også de mindre succeser og milepæle fejres undervejs?

Potentielle konflikter mellem vigtige interessenter: Er der interessenter, der har modsatrettede interesser i projektet, og er der risiko for, at det kan udvikle sig til en reel konflikt? Er der behov for at sikre en bedre dialog og forståelse imellem interessenterne imellem?

Tilladelser fra relevante myndigheder: Mangler der tilladelser f.eks. i forbindelse med omdannelse af bevaringsværdige eller fredede bygninger? Skal de relevante myndigheder inddrages tidligere i processen, så eventuelle barrierer ifm. rammebetingelser opdages i tide og kan medregnes i projektet? Vær opmærksom på ikke at indgå forpligtende aftaler med samarbejdspartnere eller entreprenører, før alle tilladelser er i hus.

Forankring i lokalsamfundet

Potentiel modstand i lokalsamfundet: Er der en risiko for, at projektet mister lokal opbakning undervejs, f.eks. fordi de lokale beboere ikke oplever, at projektet henvender sig til dem? Er der behov for [yderligere] at sikre lokal dialog og inddragelse via kaffesnak, inspirationsture til lignende projekter eller vandringer?

Politisk forankring: Nogle projekter har stor lokalpolitisk bevågenhed. Hvis ikke projekter af denne karakter er forankret solidt hos lokalpolitikere, kan man risikere, at projektet bliver del af et politisk spil, til skade for processen. Skal der lægges en plan for, hvilke politikere der skal indgås dialog med? Kan formidlingen af projektet spille en rolle for, hvordan projektet bliver opfattet politisk?

Potentielle forsinkelser: Er der særligt vanskelige eller uforudsigelige faser i projektet? Eller aktiviteter, der er afhængige af hinanden for at kunne gennemføres? Er der behov for at reservere ekstra tid til at imødegå risikoen ved potentielle forsinkelser?

Økonomi

Potentielle finansieringsproblemer: Er der risiko for, at støtte bortfalder/ikke opnås, eller bliver projektet dyrere end først forventet? Skal der reserveres ekstra midler i budgettet for at imødegå dette? Skal projektet deles op i faser, hvoraf kun den første fase realiseres? Det er en god idé at gå i tidlig dialog med bidragsydere, hvis projektet pludselig bliver dyrere end forventet, eller hvis tidsplanen skrider.

Uventede omkostninger ved eksisterende byggeri: Ved renovering af eksisterende byggeri er der en særlig risiko for budgetoverskridelser. Her kan man undervejs i processen opdage nye ting om den gamle bygning, som kan være fordyrende for projektet, f.eks. skimmelsvamp eller andre udfordringer ved den tekniske tilstand. Det er derfor en god idé at afsætte 15-20 % i budgettet til uforudsete omkostninger.

Uventede omkostninger ved byggeri på ukendt grund: Ved byggeri på ukendt grund kan der pludselig dukke uforudsete problemer – og dermed forsinkelser – op i form af forurening, krav om arkæologiske udgravninger etc. Det er derfor en god idé at starte dialogen med myndigheder og rådgivere tidligt. Undersøg, hvilke rådgivere der kan varetage sådanne problemstillinger. Det kan være en god idé altid fra start at afsætte 15-20 % til uventede omkostninger.